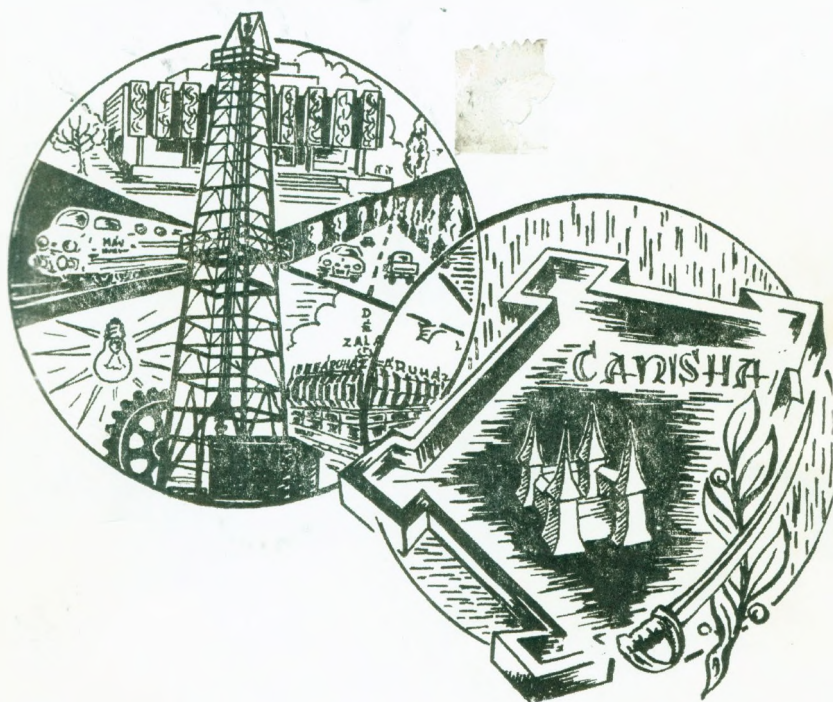

NAGYKANIZSAI HONISMERETI FÜZETEK

1

1979
2012

DR. FÜLÖP GYÖRGY
A KISKANIZSAI
RAGADVÁNYNEVEK

800
797

DR. FÜLÖP GYÖRGY

A KISKANIZSAI RAGADVÁNYNEVEK

Készült Nagykanizsa Város Önkormányzata és
az Együtt Kiskanizsáért Egyesület támogatásával

Második kiadás

Az eredeti borítót Tüchert Miklós tervezte

Kiadja:
Együtt Kiskanizsáért Egyesület

Felelős kiadó:
Horváth Jánosné

Minden jog fenntartva!

ISBN:
978 963 08 5558 7

Készült a Nagykanizsai Szociális Foglalkoztató Nonprofit Kft.

Nyomdájában,

Nagykanizsa, 2012

Ügyvezető:

Lérántné Mátés Valéria

Bevezető gondolatok

Építeni, jövőt tervezni a múlt ismerete nélkül nem lehet. E régről ismert igazságot nemcsak felismerték, de alkalmazzák is városunkban a honismerettel, helytörténettel foglalkozó, lelkesen gyűjtő és dolgozó lokálpatrióták.

A Hazafias Népfront Honismereti Bizottságának szervező tevékenysége eredményeként úttörőinktől a nyugdíjas városlakókig egyre többen és szervezettebben dolgoznak Nagykanizsa és környékének múlt-kutatásában. Munkájuk, tevékenységük hasznaként gazdagodunk újabb ismeretekkel, forrásokkal, adatokkal.

A felkutatott és feltárt ismeretek hasznossága és értéke igazsá, valóssá akkor válik, ha közkinccsé lesz. Ennek a törekvésnek a keretében terveztük megjelentetni azokat a munkákat, gyűjtéseket, dolgozatokat, amelyeknek első példányként Nagykanizsa sajátos, különlegességekben gazdag városrészén élőknek, a kiskanizsai emberek ragadványneveit tartalmazza.

Dr. Fülöp György városszeretetét, sokoldalúságát, lelkes kutató és gyűjtő munkáját dicséri a dolgozat. Valóban, talán az utolsó órában gyűjtötte össze és adta az avatott kutatók és érdeklődők kezébe munkáját.

Meggyőződésünk, hogy az első füzetet - terveink szerint - újabbak követik, és tovább szélesedik azoknak a köre, akik inspirációt, kedvet kapnak az önzetlen munka e szép példájából.

Itt és most kívánok köszönetet mondani Dénes Gyulának fáradhatatlan szervező és irányító munkájáért.

Az idősebb generáció aktivitásának megkapó, lelkesítő példája tiszta forrásként így táplálhatja a jövőt teremtő fiatal nemzedéket.

Zsoldos Ferenc
tanácselnök-helyettes

A kiskanizsai ragadványnevek keletkezéséről

Ragadványneveken azokat a neveket értjük, amelyeket a hivatalosan anyakönyvezett nevek helyett, illetőleg ezekkel együtt a szóbeliségben használnak. A nép egymás közti érintkezése során keletkeztek, nem szolgálnak hivatalos megkülönböztetésre. A ragadványnevek keletkezésének körülményeire, okaira azonban csak akkor kapunk választ, ha Kiskanizsa történelmében visszalapozunk néhány évszázadnyira.

Kiskanizsa nem a kanizsai vár falain belül terült el, hanem a vártól nyugatra, a Kanizsa patakon túl épült fel. A török korban két utcája volt, amelyben telkes jobbágyok, házas zsellérek és egyszerű zsellérek, kisebb kézműves iparosok laktak agyagból vert, sárfalú zsúpos házaikban. Ezeket a házakat azért építették így, mert ellenséges támadás esetén felgyújtották azokat, és bemenekültek a várba. A veszély elmúltával visszatértek otthonukba, ahol a tömésfalak még álltak. Az ellenség csak fáradságos munkával tudta volna lerombolni azokat, ezzel nem vesződött. Így aztán csak a tetőszerkezetet kellett újra felépíteni, a zsúptetőt rárakni, és újra beköltözhetően állt a ház, a régi formájában.

Az 1440-es években a vár védőőrsége nagy járvány következtében igen megfogyatkozott. A védőőrség feltöltéséhez nem tudtak a magyarokból eleget katonának bevonni, így Zsigmond király kénytelen volt havasi rácokat betelepíteni Kanizsára. Kiskanizsán telepítették le őket a mai Kistrác és Nagyrác utca helyén. Ez volt az első idegen nemzetiség, mely betelepült Kiskanizsára.

1600-ban Kanizsa török uralom alá került. A 90 éves török uralom alatt Kiskanizsa népe házasságok révén keveredett a törökökkel. Amikor 1690-ben Kanizsa felszabadult a török iga alól, az elvonuló törökök közül körülbelül kétszázan itt maradtak.

Többen nevüket is megváltoztatva itt éltek tovább, itt alapítottak családot is. Az elvonuló törökökkel viszont a korábban idetelepített rácok közül többen elhagyták Kanizsát. Ez volt a második népkeveredés.

1702-ben Lipót császár Kanizsa várát osztrák politikai érdekekre tekintettel leromboltatta. A vár lerombolása után a magyar védőőrséget elvitték más vidékre, míg az egyéb nemzetiségű várőrséget feloszlatták. Ezekből a feloszlátott idegen zsoldosokból több német, cseh és egyéb nemzetiségű katona itt maradt, és itt alapított családot. Ez volt a harmadik nagyobb népkeveredés.

Mindezekből talán valaki azt gondolhatná, hogy ennyi idegen betelepülő az itteni magyarokra valamiféle idegen befolyást gyakorolhatott volna. Nem így történt. Kiskanizsa népe mindig szorgalmas, munkaszerető és becsületes magyar volt. Itt nem nézték különben senkinek soha a nemzetiségét, a vallását. Egyedül a becsületes munka szeretete volt az emberség mértéke. Így aztán az itt maradt idegenek szorgalmas munkájuk révén igen rövid időn belül, idegen nemzetiségüket szinte elfeledve, talpig becsületes jó magyarokká váltak. Néhány évtized múltán már a legnagyobb sértésnek vették, ha valaki azt mondta volna rájuk, hogy nem magyarok.

E kitérő után most már meg lehet érteni, hogy miért van idegen családnevűeknek magyar ragadványnevük, és a magyar nevűeknek idegenül csengő ragadványneve.

Most pedig rátérhetünk a ragadványnevek keletkezésének vizsgálatára.

A ragadványnevek keletkezésének egyik legfőbb tényezője az volt, hogy bár a kiskanizsai utcáknak volt neve, de benne a házak nem voltak megszámozva, így csak a hivatalos név mellé tett ragadványnévvel tudták a hasonló nevűeket egymástól megkülönböztetni ugyanazon utcán belül.

A további megkülönböztetéseknek a kialakulására a lakosság szaporodása is nagy hatással volt. A kialakulás módjára két tényező hatott jelentősen.

Az egyik döntő tényező a házasságkötéssel járó variáció, a másik pedig Kiskanizsának a belső jellemzők szerinti megosztottsága.

A házasságokat nem a két érdekelt fél, a lány és a fiú határozta el természetes vonzalmai alapján, hanem elsősorban a vagyoni helyzet, a vagyon szerinti rang döntött. A másik befolyásoló tényező a házasságnál az volt, hogy a város melyik részében lakott a házasulandó, illetve a férjhezmenő fél. Annak megállapítása, hogy a házasulandók közül ki és kit vehet el feleségül, a leendő anyósok határozatától függött, minden körülmény mérlegelésével.

Kiskanizsa nem hivatalosan ugyan, de hallgatólagos és mindenki által elfogadott törvényszerűséggel három részre tagolódott. Az egyik része a Varasdi utcától északra lévő felső falu volt, a másik pedig a déli része, vagyis az alvég. A felső részben többségében a magyar telkes jobbágyok és utódaik, valamint a vagyonosabb idegenek laktak. A déli alvégen kevés telkes jobbágy, néhány házas zsellér lakott, többségében mezőgazdasági zsellérek, cselédemberek, akik nemzetiségre nézve részben rácok és horvátok voltak. Az egyik nagyobbik alvégi utca még ma is a Nagyrác utca nevet viseli. Ez a területi megkülönböztetés az egymás közti érintkezésben, különösen házasságkötések tekintetében, szinte áthatolhatatlan gátat jelentett. Így aztán komoly oknak és érdekeknek kellett közrejátszaniuk abban, hogyha házasság jött létre a felvég és az alvég között.

Ez az állapot aztán kihatott a ragadványnevek csoportos keletkezésére, elterjedésének határaitra is. Előfordult, hogy a ragadványnév mellé még egyet kellett ragasztani, a pontos megkülönböztetés érdekében.

Kiskanizsának a harmadik, szintén nem hivatalos elnevezésű településcsoportja, a mostani Hunyadi tértől nyugatra terül el. Lakói nagyobb részben nincstelen zsellérek, napszámosok voltak. Ezt a részt Rajnának nevezték.

Hogy aztán mikor, miért és milyen körülmények között keletkezett ennek a falurésznek ez a megkülönböztető elnevezése, azt senki sem tudja, de az elnevezést mind a mai napig ismeri mindenki Kiskanizsán.

Kiskanizsa fent elemzett területi megoszlása, valamint a lakosság természetes szaporodása magával hozta, hogy sokan viseltek azonos családi nevet kisebb területre tömörülve. Ezért a ragadványnév elterjedése szükségszerűvé vált, sőt esetenként a második ragadványnév hozzáillesztése is.

A ragadványneveket Kiskanizsán csúfnévnek nevezték. Ez nem volt sértő, mert a kiskanizsaiak gondolkozásmódja szerint, amíg van az embernek egy törvényes, rendes neve, mellette van egy csúfnév, amit a jobb megkülönböztetés céljából ragasztottak a törvényes név mellé, és úgy is használtak. A ragadványneveket törvényesen és hivatalosan nem is tüntették fel és nem használták.

Valamely ragadványnév keletkezésének bemutatására csupán a saját nevünk, vagyis édesapám nevének kialakulását tudom felemlíteni. Míg családi nevünk Fülöp volt, a ragadványnevünk páter. Ez a név onnét eredt, hogy a családnak több férfitagja járt a piarista gimnáziumba. Például András nagybátyám négy gimnáziumi osztályt járt ki, és utána megmaradt otthon a paraszti munkában, mint telkes jobbágy fia. Apám, Fülöp György is kijárta a gimnázium első osztályát, de aztán abbahagyta a tanulást. Apám alacsony termetű, koromfekete hajú ember volt, igazi mokány magyar. Dacos, lobbanékony természete miatt már legénykorában ráragadt a höccös név. Így aztán a mi szűkebb családunk neve Fülöp György páterhöccös lett.

Az olyan esetekben, amikor egy utcában nem csupán kettő, hanem három, sőt több egyforma család- és ragadványnevéű egyén akadt, akkor még egy ragadványnevet kezdtek fel megkülönböztetésükre. Erre jó példa az egyik legnépesebb utca, a Jakabkuti utca. Itt a Krisztián családnevűek első ragadványneve a Simádlin, ehhez jött a Fagyos, a Csürrögető, aztán a Furubi, Ilyen ragadványnév osztódás több is van Kiskanizsán.

Az idegen betelepülések nyomai most is megvannak az egyes családnevekben, mint például:

német

Sneff

Neumajer

Bolf

Auer

Tisler

stb.

szerb

Karlovics

Vugrincsics

Vidovics

Dávidovics

Radics

stb.

horvát

Mihalecz

Martinecz

Kuzma

Poszovecz

Herjavecz

stb.

török

Baa

Haba

Gozdán

Anek

Mátés

stb.

cseh

Szokol

Krátky

Danek

Pilák

Pahocsa

stb.

Ezek az idegen nevek mind a mai napig fennmaradtak, és bizonyos vonatkozásaikban hatást gyakoroltak a ragadványnevekre is, mert előfordult, hogy eredeti nemzetiségük szerinti ragadványnevet kaptak a későbbiek során:

<u>családnév</u>	<u>ragadványnév</u>	
Baa	Barbacsi	/török/
Samu	Csiribli	/török/
Varga	Makár	/török/
Varga	Penec	/horvát/
Szmodics	Siska	/cseh/
Novák	Cseszkó	/cseh/
Dávidovics	Poveda	/horvát/
Horváth	Flinger	/német/
Bagonyai	Flori	/horvát/
Szollár	Jankér	/cseh/ stb.

Az időközben betelepült idegeneknek nem volt ragadványneve, mert egyedülálló nevük mellett arra szükség nem volt.

Arra, hogy a ragadványnevek hogyan jöttek létre az idők folyamán, mi volt az alapjuk, csak következtetésekkel lehet magyarázatot adni, de még ezek is csak találgatások lehetnek, mert eredetükről írásos dokumentumok nincsenek.

Ezek a nép körében keletkezett elnevezések, melyek már századok óta léteznek, egyik generáció a másikra hagyományozta, szájhagyomány útján adta tovább. Nincs olyan élő személy, aki valamennyinek a keletkezésére fényt deríthetne. Az utódok sem tudják, mivel csak a nevet örökölték, de a kialakulás okát velük nem minden esetben közölték.

A ragadványnevek tanulmányozása, a velük való foglalkozás, összefüggéseiknek feltárása mégsem hiábavaló, mert a nép életének régi hagyományai tárulnak fel előttünk. A ragadványnév is történelem, néprajzi adalék.

A következőkben a neveket utcánként szedtem sorba. Elöl jön a családi név és azután a ragadványnév.

Családi név Ragadványnév

Alsótemető utca

Polai	Gyöngytik
Varga	Miklós
Karlovics.....	Pelvatanácsos
Tlemmer.....	Tamás
Szmodics.....	Martin
Godinek	Lulek
Kálovics	Mihina
Gudlin	Náci
Farkas.....	Bognár
Bolf	Bognár
Plánder	Bürke
Varga	Penec, Szákás
Flumbort	Bander
Mihalecz	Káposzta
Mihalecz	Magyar
Godina	Szatyor
Varga	Bődike
Horváth	Bundzsi

Bajcsai utca

Kangyalics	Petye
Kiss	Ferus
Jakupánecz	Tamás
Kálóvics	Babos
Mihalecz	Mátyás
Dolmányos	Betyár
Horváth	Juda
Varga	Tojásos
Vajda	Náci
Baa	Barbacsí
Magyar	Bregovics
Szokol	Busa
Millei	Dádek
Gudlin	Kuzma
Vajda	Szabó
Szmodics	Prungác
Dani	Véber
Kangyalics	Göbe
Bregovics	Szinek
Vajda	Aka
Polai	Gyuric
Kunics	Huszár
Horváth	Juda
Kiss	Ferus
Vajda	Pálek
Horváth	Trunki
Horváth	Pável
Millei	Csupri
Farkas	Csicsa
Horváth	Barom
Szmodics	Siska
Pländer	Bunczi

Családi név Ragadványnév

Kangyalics	Csucsos
Magyar.....	Sánta
Sneff.....	Magyar
Magyar.....	Igri
Knausz	Kami
Dolmányos.....	Bérdolmányos
Varga	Makár
Polai.....	Gyuric
Farkas.....	Györgyék
Novak.....	Cseszkó
Imrei.....	Berci
Millei	Csutri

Bába utca

Godina	Birács
Hajdú	Csöndér
Kassai.....	Kunics
Plander	Kerpacs
Szmodics.....	Bariska
Dávidovics.....	Jandrók
Tislér	Südő
Horváth	Sánta
Kovács	Bognár
Ország.....	Tukeli
Horváth	Hajdinák
Pländer	Perci
Törő	Petus
Kuzsner.....	Hajnali pupos

Czigány utca I.

Millei.....	Dádek
Kálovics	Bakter
Nagy.....	Tóth
Sneff.....	Sisári
Jankovics.....	Bozsák
Poszovecz.....	Köles
Törő.....	Takács
Sneff.....	Péter
Bagonyai	Bóna
Dénes	Dödölle
Dávidovics	Sántiván
Varga.....	Anekvörös
Faics	Fütyülő
Varga.....	Makár
Gudlin	Lápek
Marton.....	Szilajka
Dani.....	Mihók
Bolf	Káposzta
Kiss	Poszovecz
Faics	Fuvaros
Gudlin	Purci
Millei.....	Petus
Dávidovics	Jandrók, Poveda
Farkas.....	Babos
Farkas.....	Györgyék
Bolf	Györgypupos
Knausz	Kolec
Tislér.....	Jankek

Czigány utca II.

Horváth	Ferkógyuri
Bolf	Gyuri
Bolf	Bognár
Dávid	Purci
Gozdán	Biró
Szokol	Pisti
Jakabfi	Bara
Kálovics	Pelva
Dervalics	Sántiván
Horváth	Barom
Knausz	Hajdú
Kálovics	Mihók
Jakabfi	Bunda
Horváth	Mákos
Kálovics	Krámer
Nagy	Miska
Sneff	Péterfelső
Bolf	Betyár
Kálovics	Berki
Kálovics	Csondor
Tislerics	Bőrös
Varga	Makár
Zimmermann	Nóta
Balogh	Gyigya
Varga	Penecz
Poszovecz	Péter
Hermanics	Csikós
Mihalecz	Kopera
Imrei	Derva
Kálovics	Cája
Bolf	Dózsi
Csepregi	Krámer

Faics	Reklám
Kiss	Betyár
Nagy	Gudlin
Czimmermann	Nóta
Kunics	Csizmaszár

Felsőtemető utca

Varga	Patfar
Bencze	Tökös
Vajda	Kanki
Bolf	Bognár
Bolf	Ivánkoma
Mihalecz	Mátyás
Mihalecz	Mátyás cseszkó
Vajda	Filó
Kálovics	Klausz
Kuzsner	Istóf
Varga	Kunics
Kálovics	Potrévec
Szabó	Liti
Horváth	Potrévec
Szmodics	Siska
Krisztián	Sisári
Varga	Bödike porcog
Varga	Penec
Varga	Kanki

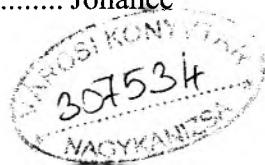
Homokkomáromi utca

Kovács	Baltis
Kiss	Csiki / Csibi
Fülöp.....	Cika
Millei	Pávics
Kiss	Ferkólaci
Polai	Gyuricz
Horváth	Johánec
Dávidovics	Jandrók
Hajdu	Csonka
Hegedüs	Ivica tanácsos
Farkas.....	Drassa
Sneff.....	Baricsicsa
Farkas.....	Csicsa
Farkas.....	Györgyi
Balogh.....	Gyigya
Hajdu	Gergő
Stocker	Bődi
Kunics	Szőke
Matalics	Fütyös
Parti.....	Burundi
Polai	Gyuric-poszpek
Mátés	Kám
Marton	Balijankószőke
Gál	Méhes
Gál	Kasfonyó
Krisztián	Sisári
Pávics.....	Mátó
Polai	Huszár
Szokol	Pisti
Miháleczi	Klausz
Anek.....	Rózsa
Bagonyai	Vorga
Varga	Penec szándék

Sneff.....	Baricsicsa
Hegedüs	Csás / Ivica
Hegedüs	Bogaras
Gudlin	Bozsák
Szokol	Szinek
Millei.....	Győri
Polai	Győri
Kunics	Marusa
Dávidovics	Mátyás
Varga.....	Csepregi
Szokol	Fűző
Pintér.....	Bugyogó
Sneff.....	Fonyár

Hunyadi tér

Dolmányos	Bérdolmányos
Liplin.....	Gyuri
Kálovics	Babos
Kiss	Ferus
Polai	Gyuric
Bolf	Szinek
Imrei.....	Káposzta
Szollár	Hajnali
Szabó.....	Liti
Szedlmajer	Perkócs
Muczer	Bihalos / Kantó
Horváth	Juda
Kellermann.....	Matek
Bolf	Kunics
Millei.....	Gunya
Kálovics	Pókó
Tislerics	Bőrös
Horváth	Johánec

Plánder	Szinyóri
Szalai	Kódésvica
Bartol	Nagyjános

Kisrác utca

Mujzer.....	Tubás
Sneff.....	Baricsicsa
Bolf.....	Ivánszinész
Erdélyi	Csani
Varga	Penecbebe
Kálovics.....	Gyuráci
Gudlin	Plónináci
Anek.....	Kunics
Kuzsner.....	Kajkó
Szerdahelyi	Balpárt
Kiss	Ferus
Varga	Makárzsube
Haszon	Tikász
Mihalecz	Bognár
Marton	Balijankó
Knausz	Igri
Plánder	Gyuric
Bolf.....	Sarju
Mátés	Makár
Szollár.....	Jankér
Varga	Piszura
Kálovics.....	Krámer
Mátés	Bagolai
Kiss	Ferus
Varga	Makár / Szentés
Gudlin	Vendel
Gudlin.....	Náci
Kálovics.....	Szücs
Günsberger.....	Komazsidó

Jakabkuti utca I.

Gudlin	Pálek
Baj	Zuzora
Gudlin	Antal
Krisztián	Simadlin fagyos
Ötvös	Verászló
Ötvös	Verászlózsídó
Baj	Bandi
Szabó	Liti
Dolmányos	Jónás
Miháleczi	Mátyás
Miháleczi	Kancér
Julák	Sunyi
Horváth	Flinger
Krisztián	Csürrögető
Tóth	Dudás
Samu	Csiribli
Krisztián	Simádlin faszi
Lengyel	Julcsek
Gunyhó	Ádám
Bunczom	Bajsz
Faics	Martin
Vadász	Ferkács
Fülöp	Páterhöccös
Flubort	Mumafejes
Ötvös	Pócek
Krisztián	Simádlin furubi
Szollár	Kisszollár
Szollár	Pügyöc
Godinek	Liszkánászó
Szmodics	Prungác
Gozdán	Diák
Knausz	Andrisburok

Ifcsics	Andris
Gozdán	Kuncis
Varga	Bődike Cibe
Varga	Bődike Szőke

Jakabkuti utca II.

Horváth	Pável
Kunics	Kiskunics
Flumbort	Muma
Krisztián	Kocfán
Bolf	Barom
Mihalecz	Szemányi
Mihalecz	Pálek
Varga	Bődike
Szmodics	Slovak
Flumbort	Péter
Flumbort	Péterbagó
Flumbort	Cimus
Magyar	Godina
Neumajer	Dávid
Godinek	Lulek
Szmodics	Nikáj
Tiszai	Bőrbajszu
Vajda	Gömbölü
Godinek	Pali
Ötvös	Sipa
Bolf	Iván
Godinek	Juda
Dolmányos	Cvetkó
Magyar	Filák
Varga	Penectarka
Varga	Kurkó
Godinek	Csorba
Major	Tököli

Knausz	Mászlin
Bagonyai	Flóri
Krisztián.....	Kocfán
Sneff.....	Péter
Flumbort.....	Goszpon
Godinek.....	Imrevörös
Domján.....	Dombi

Körmös utca

Nagy.....	Dudi
Kuzma.....	Betyár
Imrei.....	Poláj
Horváth	Bander
Major	Tököli
Polai	Savanyó
Göncsics.....	Mica
Horváth	Szidi
Imrei.....	Patkó
Tiszai.....	Binyók
Farkas.....	Pika
Sós.....	Perci
Savanyó.....	Barbi
Plander	Kigyós
Bunczom.....	Páter
Fülöp	Páter
Fuisz.....	Steszli
Gudlin	Sisári
Kiss	Ferus
Horváth	Bögecs
Horváth	Pecák
Andri	Csik
Dávidovics	Vörös
Nagy.....	Baltis
Imrei.....	Zsombor

Vajda.....	Manca
Molnár	Hódhely
Samu	Bambula
Vugrincsics	Millei
Kálmán.....	Csiszár héda
Zigler	Cseszkó
Plánder	Bözsörédi
Marton	Szatyor
Magyar.....	Kenek
Hokman	Csibi
Szmodics.....	Matyi
Kunics.....	Náci
Jankovics	Bozsák
Kunics.....	Rekcum
Dávidovics.....	Koholi

Nagyrácz utca I.

Tiszai	Hosszu
Flumbort	Goszpon
Sneff.....	Sipa
Godina	Kerpacs
Godinek	Pali
Godinek	Frici
Szántó	Snidár
Benczik	Mozsaras
Borovics.....	Boros
Knausz	Kolec
Véber	Palkó
Vajda.....	Manci
Fekete.....	Ország
Flumbort	Matéz
Ötvös.....	Divi vörös
Varga	Kunics
Kuzsner.....	Pipás

<u>Családi név</u>	<u>Ragadványnév</u>
Hajdu.....	Csöndér
Szmodics.....	Szopli Bózsi
Ötvös.....	Sipa
Kovács.....	Tüske
Poszovecz.....	Kondor
Varga.....	Csepregi Makár
Krisztián.....	Sisári
Sneff.....	Csirás
Kálovics.....	Mihina
Bolf.....	Hicc
Godinek.....	Matéz
Szmodics.....	Bariska
Bolf.....	Fuccs
Szokol.....	Pisti
Baj.....	Igri pocak
Kálovics.....	Mihina
Zimmermann.....	Páter
Kálovics.....	Berki
Kálovics.....	Honvéd

Nagyrácز utca II.

Szokol.....	Pistitutus
Nagy.....	Miska
Varga.....	Furubi
Poszovecz.....	Horvát
Knausz.....	Igri
Szmodics.....	Boriska
Szollár.....	Jankér
Filák.....	Csikós
Tislér.....	Filák
Tiszai.....	Jézus
Sneff.....	Pisti
Wild.....	Kele
Gudlin.....	Lápeksánta

Horváth	Sipavak
Marton	Balijankó
Gozdán.....	Paraszt
Szmodics.....	Kanász
Varga	Penec
Szmodics.....	Peszter
Csanádi	Ács
Poszovecz	Donedliti
Horváth	Bundzsi
Neumajer	Dávid
Gozdán.....	Czigán
Godinek	Paliás
Gudlin	Nácivastag
Borbély	Dzseben
Plumbort	Gospon
Borbély	Flinger

Ország út I.

Berke.....	Cika
Varga	Makár
Plander	Muri
Tiszai	Buncom
Szabó	Liti
Horváth.....	Mihók
Baj.....	Picz
Sneff.....	Péter
Faics.....	Szeglet
Horváth.....	Mikó
Baj.....	Csötöllő
Pukmann	Panna
Gudlin	Hehe
Faics.....	Megéri
Dávidovics	Pap
Steszlin.....	Csucsi

Fülöp	Cika
Horváth	Gáspár
Bolf	Szinek
Dani	Mihók
Németh	Csana
Kovács	Csik
Horváth	Mikó
Plánder	Szinyéri
Plánder	Biksi
Sneff	Pompos
Szmodics	Prungác
Godinek	Juda
Horváth	Johánec
Muczer	Sándor
Muczer	Csonka
Bolf	Muczer
Plánder	Gyuri Liszai
Horváth	Pável
Polai	Vörös
Polai	Szűcs Poláj
Árok	Dulló
Herjavec	Trunk
Jámbor	Murki
Polai	Gyuric
Bolf	Mutyók
Kók	Godina

Ország út II.

Kálovics	Száli
Kálovics	Pelva
Deutsch	Sótartó
Horváth	Kasznár
Horváth	Rinyák
Imrei	Káposzta

Plánder	Majdák
Kellermann	Matek
Horváth	Vincek
Major	Tököli
Gerócs	Bőgecs
Peti	Kurkó
Dávidovics	Vörös
Dani	Mihók
Bolf	Biksi
Dani	Mákos
Ötvös.....	Szódás
Hokman	Purci
Imrei.....	Pajti
Varga	Penec
Kálovics	Pelva ludi
Auer	Házlin
Sneff.....	Kuzsner
Dani	Marusa
Plander	Jandrók
Koszoru.....	Liti
Sneff.....	Pizi
Balogh.....	Binduramica
Kálovics	Száka
Poláncz.....	Borbély
Kovács	Sás
Kiss	Truna
Szlávecz	Sgányer
Krisztián	Dombi
Jankovics	Bozsák
Gerócs	Jankó
Kálovics	Babos
Horváth	Czigány
Tiszai	Binyók
Tenk.....	Bolcek
Jakabfi.....	Bucsek
Kovács	Tudi

Örörony utca

Baa	Pekoli
Pintér	Bugyogó
Marton.....	Balijankórotyogó
Gozdán	Bandi
Bunczom	Protye
Sali	Mancsek
Veszter	Csik
Török.....	Nyári paradicsom
Nagy.....	Baltis páter
Fülöp	Decsi
Stocker	Ácspityókás
Dani.....	Baka
Kozári.....	Szipi
Baj	Leposa
Csik	Depáre
Dani.....	Miszter
Tislér	Südő leposa
Németh.....	Bajszos Kozári
Szokol	Pistitutus
Kók.....	Krim
Hoffer	Gáspár
Gudlin	Dódi
Baj	Lovas Bandi
Dani.....	Molnár
Szabó.....	Liti
Jámbor.....	Medzger
Marton.....	Balijankópocak
Marton.....	Kisbalog
Polai	Sipa
Balogh.....	Hosszu
Dávidovics	Danek
Horváth	Faicsbindura

Fülöp	Bricskómillei
Skernyák	Mutyák
Molnár	Vasuti
Polai	Gyuricpásztor
Danek	Málek

Berek köz

Szokol	Tutus
Gozdán	Ács
Fülöp	Piszura
Fülöp	Bózsi
Baj	Istókszentés
Jankovics	Bozsák
Mihálec	Mátyás
Mihalecz	Pipás

Pápai utca

Varga	Penec
Godina	Poláj
Kálovics	Pelva
Krisztián	Kuzma
Mihálec	Böröndi
Borbély	Lulak
Herjavec	Kovács
Godina	Magyar
Lengyel	Muma
Godinek	Jankica
Marton	Balijankó
Szmodics	Jankógyuri
Dávidovics	Jandrók
Kálovics	Berki
Nagy	Léránd
Farkas	Rendőr
Baj	Bandi

Pivári utca

Szokol	Pisti
Szokol	Aranyos
Knausz	Luttyos
Fürst	Bodri
Baj	Baistók
Tislér	Hadi
Bolf	Dózsi
Vidovics	Dádek
Tislér	Hárigida
Varga	Vakmakár
Kocsis	Csordás
Furdán	Csermák
Dolmányos	Jónás
Benczik	Bunci
Bunczom	Makár
Szmodics	Bariska
Tislér	Jámbor
Farkas	Babos
Kálovics	Bakter
Vajda	Kanki
Varga	Piszura
Dolmányos	Bali
Lengyel	Muma
Baj	Zuzora
Horváth	Pável
Horváth	Bander

Polgár utca

Baj.....	Picz
Kangyalics	Jandrók
Varga	Mutyibiksi
Tislér.....	Biksi
Bolf.....	Mutyók
Anek.....	Tükrös
Polai.....	Bömhéc
Gudlin	Furdán
Jámbor	Murki
Bolf.....	Hicc
Baa.....	Pinterics
Faics.....	Fütyülő
Dervalics.....	Iván
Dervalics.....	Fráter
Plánder	Biksi
Pávics.....	Bózsi
Kunics.....	Picc
Jankovics	Bozsák
Bence	Bürke
Polai.....	Fráter

Rozmaring utca

Németh.....	Hajnali
Gerócs	Tüske
Kovács	Csikós
Borsfai	Kőmives
Vild.....	Balpárt
Liplin	Trutykó
Kiss.....	Truna
Hegedüs	Farkas
Bunczom.....	Tököli
Horváth	Mákos Csikós

Dani.....	Truna
Varga.....	Bődike
Kálovics	Faics
Plánder	Karpacs
Németh.....	Mukucs
Vajda.....	Filó
Dávidovics	Jandrók
Nagy.....	Panca
Plánder	Huszár
Kápolnás	Matek
Auer	Házlin
Imrei	Patkó
Horváth	Kasznár
Szlávecz	Sgányer
Szokol	Julcsek
Szalai.....	Káposzta
Szalai.....	Tüske
Bencze.....	Bürke
Rác	Gyigya
Kovács	Borsos
Kátai.....	Mikó
Horváth	Györkös
Bali.....	Dohányos
Nagy.....	Bunda
Major.....	Tököli
Plander	Pipás
Gáros	Gudlin
Boromissza.....	Dudócsi

Szent Rókus utca

Plánder	Johánec
Wéber.....	Vadas
Steszlin.....	Csucsi
Jámbor	Muri
Anek.....	Dóka
Horváth	Patfar
Stocker	Ács
Dávidovics	Pitó
Bagonyai	Varga
Dervalics	Derva
Dávidovics	Pipás
Török	Nyáribugyogó
Németh.....	Kozári
Dolmányos	Jónás Vadéros
Szokol	Pisti huszár
Dolmányos	Bajcsi
Dani	Csicsa
Kálovics	Grézin
Büki	Vasuti
Polai	Bolcek
Dani	Marusa
Dolmányos	Kina
Bencze	Bürke
Balogh.....	Gyigya
Jankovics	Bozsáktökös
Hajdu	Árvai
Paksi.....	Csürkös
Anek.....	Metes
Anek.....	Dóka
Anek.....	Bukholc
Fekete.....	Bali
Gál	Muri
Anek.....	Policer

Családi név Ragadványnév

Skernyák	Pável
Sneff.....	Péter
Kunics	Szőke
Polai	Gyuricluka
Nagy.....	Fogyatéék
Dávidovics	Pocskájte
Bencze.....	Feri
Mihalecz.....	Klausz-őrmester
Pávics	Bózszi-paraszt
Pahocsa	Becsker
Kangyalics	Barbi
Baa	Pekeli
Magyar	Bürke
Varga.....	Makár

Szent Flórián tér

Kók.....	Káposzta
Horváth	Ferus
Dávidovics	Jandrókercsi és <i>foghagyma</i>
Horváth	Boda
Novoth	Bognár
Bolf	Kunics
Dávidovics	Jandrók
Dávidovics	Jandrók tanító
Herjavec	Truntyi
Arnstein.....	Sántazsidó
Bali.....	Mancsek
Baj.....	Csötöllő
Kiss	Steszlin Julcsek
Polai	Gyuric

Szepetneki utca

Acél.....	Matek
Németh.....	Hunyi
Kangyalics	Bozsák
Bolf	Mucer
Kunics	Boros
Tóth.....	Samu
Horváth	Cika
Gozdán.....	Bunczom
Horváth	Pálek
Pál	Gángó
Bunczom.....	Protye
Zigler	Cseszkó
Nagy.....	Póttya
Imrei.....	Didi
Perkó.....	Roboz
Kunics.....	Timár
Szerdahelyi	Bolygó
Imrei.....	Baltis
Kálovics	Bosnyák
Proszonyák.....	Kasznár
Battyányi.....	Szuszurka
Godina	Luka
Horváth	Belganyul
Lutár.....	Kopcsa
Horváth	Pável
Kangyalics	Kanos
Farkas.....	Taracski
Varga	Penec
Faics.....	Tornyos
Németh.....	Kónyi

Sziget utca

Horváth	Mikulec
Fülöp	Páter
Bencze	Takács
Varga	Sántiván
Kálovics	Pelva
Kiss	Ferus
Kálovics	Száli
Hegedűs	Ivica
Novák	Ákos
Dervalics	Derva
Imrei	Baltis
Bagonyai	Varga
Samu	Kutásó
Németh	Mákos
Horváth	Jandrók
Kremzer	Tislér
Fekete	Góber
Mihálec	Krénuusz
Tislér	Bara
Kovács	Poterpács
Tislér	Südő
Szmodics	Bariska
Plánder	Kerpaca
Godina	Birács
Ötvös	Verászló
Hajdu	Csöndér
Flinger	Bődi
Berke	Cika
Martinecz	Poláj
Polai	Gizsnek
Polai	Magda huszár
Bolf	Iván
Bencze	Jankek

Herczeg.....	Bozsák
Tislér.....	Godángulás
Paur.....	Ákos
Dávidovics.....	Jandrók
Tislér.....	Jonkér

Templom tér

Szokol.....	Pisti
Millei.....	Dádek
Hegedüs.....	Ivics Görgei
Horváth.....	Lámpagyujtó
Horváth.....	Fecsketőkü
Bolf.....	Szinek
Horváth.....	Grézin
Baj.....	Pekuli
Muczer.....	Bihalos

Varasdi utca

Szerdahelyi.....	Csepke
Dani.....	Mihók
Baa.....	Barbacsi
Vajda.....	Panca
Szmodics.....	Prungác
Kangyalics.....	Petye
Polai.....	Győri
Plánder.....	Kigyós
Bartol.....	Gudlin
Jámbor.....	Ilonaszáli
Plánder.....	Kigyósbence
Fülöp.....	Millei
Ország.....	Perkó
Horváth.....	Johánec
Baj.....	Picz

Családi név Ragadványnév

Kocsis.....	Csordás
Bolf	Kunics
Godinek.....	Cimer
Varga.....	Makár
Plánder	Bömhéc
Simon.....	Kupci
Hári	Gida
Kálovics	Mihina
Muczer	Sándor
Varga.....	Miklós
Mihálec.....	Klausz
Knausz	Igri
Horváth	Sánta
Horváth	Johánec
Kiss	Ferus Birkás
Bolf	Bognár
Varga.....	Tiszai
Péntek.....	Hedus
Varga.....	Szollár
Dani.....	Antal
Markovics	Kádár
Bagonyai	Bóna
Szmodics.....	Martin
Godina.....	Luka rutmi kokas

Tornyos köz

/Ragadványneve: Tornyoskóté/

Bolf	Sargyu
Kiss	Ferus
Flumbort.....	Goszpon

Zsigárdi köz

Plánder	Baistók tanácsos
Polai	Csik
Gudlin	Kicsilaci
Kovács	Csik
Hegedűs	Liplin
Sasvári	Kosfonyó
Kuzsner	Bagós
Marton	Balijankó
Balogh	Pipás
Lettáng	Fogyaték
Horváth	Pereci
Petőfi	Matalics
Kók	Náca
Jámbor	Patarics
Auer	Házlin

A ragadványnevek összegyűjtéséről

Az összegyűjtés kezdetén megkíséreltem a régi városi lakossági névjegyzékek alapján összeszedni a ragadványneveket. Ezen az alapon azonban sikert nem lehetett elérni, mert a hivatalos írásokban a lakosok nevei mellett a ragadványneveket csak igen ritkán írták ki.

A telekkönyvekben ugyanez volt a helyzet.

Egyetlen mód adódott tehát, hogy idősebb emberek emlékezései alapján gyűjtsem össze a ragadványneveket. Ez is nehezen ment, mert az idősebb emberek már feledékenyek és a ragadványnevekre csak halványan emlékeztek vissza. Így ezeket a forrásokat is csak kiegészítésképpen vehettem igénybe. A munka legnagyobb részében nekem kellett az idősebbeket egyes események felemlítésével rávezetni a ragadványnevekre.

Majdnem teljesen magamra voltam tehát hagyva ebben a kérdésben és már azzal foglalkoztam, hogy abbahagyom, de az ismerősök, különösen Dénes Gyula barátom biztatására mégis folytattam az összegyűjtést.

Nagyon nehéz, egyéves munkával tudtam a fenti neveket -858 család ragadványnevét - összeírni.

Ez azért sikerült, mert én jómagam is kiskanizsai születésű kisparaszt fia vagyok. A kiskanizsaiakkal együtt dolgoztam, együtt éltem. Katonaidőm alatt kanizsai ezrednél, a 20-as honvédeknél szolgáltam. Ott beosztásomnál fogva mindenkivel találkoznom kellett. Katonaidőm után, a jogi tanulmányaim befejezésével, Kiskanizsán nyitottam meg ügyvédi irodámat. Így majdnem minden kiskanizsaival volt - ügyeim kapcsán - dolgom. Ügyvédi irodám megnyitása után, 1926. év őszétől kezdve, mint városi képviselő intenzíven foglalkoztam Kiskanizsa ügyeivel. Így is sokoldalúan, sokakat kellett megismernem személyi és vagyoni vonatkozásban, tehát mondhatom, hogy egész Kiskanizsa lakosságát jól és közletről ismerem.

Most, hogy ez a munka elkészült, jóleső érzés tölt el. Bár úgy érzem, nem nagy jelentőségű történelmi munkát végeztem, mégis örülök, mert fontos adalékot gyűjtöttem Kiskanizsa történetéhez.

Ezek a ragadványnevek évek múltán még nehezebben, vagy egyáltalán nem lettek volna összegyűjthetőek.

Kérem az olvasót, hogy a kimutatásból kimaradt kiskanizsai ragadványneveket utcák szerinti bontásban velem közölni szíveskedjen. Ha lehetséges, úgy egy-két sorban a ragadványnevek keletkezésének körülményeit is kérem megadni.

Cimem: Dr. Fülöp György
Somogyi B. u.6.
8800 Nagykanizsa

Nagykanizsa, 1979. március 15.

Utószó a második kiadáshoz

Dr. Fülöp György: A kiskanizsai ragadványnevek című munkája 1979-ben jelent meg NAGYKANIZSAI HONISMERETI FÜZETEK sorozatcímmel, annak első számaként, az akkori Hazafias Népfrent Honismereti Bizottságának támogatásával.

A munka motorja, ösztönzője, szervezője Dénes Gyula volt. Erre utal Zsoldos Ferenc a bevezetőjében, és Dr. Fülöp György is az összegyűjtés körülményeit ismertető záró befejezésben.

Dénes Gyula és barátai nagyszerű munkát indítottak el. Bár a második kötet megjelenésére tíz évet kellett várni, azóta minden esztendőben megjelent legalább egy szám, de nem egy esetben két-három füzetet is kiadtak évente.

Az 1979-ben stencilgépes módszerrel sokszorosított kiadvány nagy örömünkre most újra megjelenhetett, s a sorozat többi tagjához hasonló minőségben veheti kézbe minden érdeklődő olvasó.

Köszönjük Dr. Fülöp Györgynek a gyűjtőmunkát, s azt, hogy élete végéig hűséges maradt szeretett Kiskanizsájához.

Horváth Jánosné,
az Együtt Kiskanizsáért Egyesület elnöke

Tartalomjegyzék

Bevezető gondolatok.....	3
A kiskanizsai ragadványnevek keletkezéséről.....	4
Alsótemető utca.....	10
Bajcsai utca	11
Bába utca.....	12
Czigány utca.....	13
Felsőtemető utca	15
Homokkomáromi utca.....	16
Hunyadi tér.....	17
Kisrác utca.....	18
Jakabkúti utca.....	19
Körmös utca	21
Nagyrác utca	22
Ország út	24
Órtorony utca	27
Berek köz	28
Pápai utca	28
Pivári utca	29
Polgár utca.....	30
Rozmaring utca	30
Szent Rókus utca	32
Szent Flórián tér.....	33
Szepetneki utca	34
Sziget utca	35
Templom tér.....	36
Varasdi utca.....	36
Tornyos köz.....	37
Zsigárdi köz.....	38
A ragadványnevek összegyűjtéséről.....	39
Utószó a második kiadáshoz	41

2.
Leitar 2020

ISBN 978 963 08 5558 7

9 789630 855587